№ 214. Sobota 18. Września 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Dar Towarzystwa strzelców lwowskich na fundusz rzemieślniczy.)

Lwów, 16go września. Towarzystwo strzelców lwowskich wyprawiało na cześć urodzin najdostojniejszego następcy tronu walne strzelanie do tarczy i ofiarowało czysty dochód z tego na tutejszy fundusz pożyczki Franciszka Józefa dla rzemieślników.

Prezydyum magistratu podaje ten akt patryotyczny, który rzeczonemu funduszowi przyniósł znaczny zasiłek w kwocie 127 złr. 30 kr. m. k., z wyrazem najczulszego podziękowania do wiadomości publicznej.

(Inspekcya w obozie Neunkirchen. — Arcyksiężna Małgorzata zasłabła. — Sprawa pastorów ewanielickich.)

Wiedeń, 15. września. Jego c. k. apostolska Mość udał się wczoraj zrana w towarzystwie wysokiej inspekcyi wojsk związkowych do obozu pod Neunkirchen.

Jego Mość Cesarz był w sobotę obecnym przy ćwiczeniach brygadami na liniach St. Walentin Landschach. Na wczorajszą paradę przed związkową inspekcyą wystąpiły wojska na równinach w pobliżu Natschbach w skoncentrowanym szyku. Po przeglądzie nastąpiła defilada. W pierwszej linii uszykowane były dywizya Rukstuhl z brygadami Ramming i Dürfeld i dywizya Handel z brygadami Hartung i Braum, a każda brygada w sile jednego bataliona strzelców, 3 batalionów liniowej piechoty i 1 bateryi dział. W drugiej i trzeciej linii stał pułk huzarów Króla pruskiego i pułk ułanów Franciszka Józefa, w czwartej zaś linii stał oddział sanitarny, ekwipaż mostów wojennych i baterye, wszystko pod dowództwem brygadiera jenerał-majora hrabiego Palffy. Stan wystąpionych wojsk liczył 16 batalionów 16 szwadronów i 32 dział. Przy rzucaniu mostu, co nastąpić ma dziś w pobliżu Klosterneuenburga, będą obecni wszyscy jenerałowie z obozu.

— *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujący buletyn:

„Jej Cesarzewiczowska Mość Arcyksiężna Małgorzata zasłabła w swej podróży we Włoszech na tyfus. Słabość nie jest zbyt silna i nie ma żadnego powodu do obawy.

Monza dnia 14. września 1858.

Profesor, Körner. — Dr. Obersteiner.“

— Zaszło zapytanie, czy też pastor powołany z zagranicy do jakiej ewanielickiej gminy w Austryi nabywa tem samem prawo obywatelstwa w tej gminie? C. k. ministeryum spraw wewnętrznych postanowiło, że posada parafialna jakiegobądź wyznania nie ma uważaną być za rzeczywisty urząd publiczny, zaczem duchowny taki powołaniem swem nie pozyskał jeszcze ani obywatelstwa austryackiego, ani politycznie prawa należności do tej gminy. Rozstrzygnięcie to zgodne jest zupełnie z dawniejszemi postanowieniami, które podają warunki pod jakiemi można tytułem piastowania urzędu publicznego pozyskać obywatelstwo austryackie.

Ameryka.

(Wiadomości bieżące. — Odbudowanie miasta. — Komunikacya wstrzymana.)

Nowy York, 28go sierpnia. Z centralnej Ameryki donosi *Preussische Korrespondenz*, że według listu z San Miguel del Salvador z 28. lipca b. r. postąpiło tak dalece odbudowanie stołecznego miasta, zniszczonego zupełnie trzęsieniem ziemi podczas świąt wielkanocnych r. 1854, że prezydent i wszystkie władze publiczne przenieśli tam z Cojutepeque znowu swoja siedzibę.

— „Roczniki zagranicznego handlu“ donoszą z Panamy, 23go lipca: Między Hawaną i Aspinwall zniesiono komunikacyę parowcami amerykańskiemi. Rozporządzenie to nastąpiło z powodu spustoszenia, jakie wyrządziła żółta febra na pokładzie okrętu „Granada“; jednak sądzą, że skoro ustanie epidemia, komunikacya znowu otworzoną zostanie. Statki linii nowo-yorskiej będą tymczasem zarzucać kotwicę w Key-West, ażeby oddawać i przyjmować pasażerów i korospondencye z wyspy Kuby.“

Anglia.

(Dzierżawa portu Villafranca. — Projekta reformy w wyborach. — Powrót p. Bruce z Chin zapowiedziany. — Koszta wyborów. — Wojska do Indyi. — Ukończenie procesów rozmaitych Anglii z Brazylią.)

Londyn, 12go września. *Morning Chronicle* jest jedyny z dzienników, który głębiej roztrząsa rosyjską dzierżawę portu na śródziemnem morzu. Gdzie — woła — zwrócona była wówczas uwaga naszego rządu, że tak dalece dał się zaślepić. W traktacie właśnie między Rosyą a Sardynią zawartym, nie można nic upatrywać dzieła wielkiej wagi. Bierze na lat 22 w dzierżawę za 4,000.000 franków rocznie tę całą wspaniałą twierdzę, którą zowią miastem Villafranca, z obszernym obronnym portem mogącym pomieścić 30 liniowych okrętów, a położonym o 10 mil od Francyi, 2 mil od Nizzy, i z tak doskonałą pozycyą, że mogłaby się stać kiedyś małym Sebastopolem na śródziemnem morzu.

— *Independance* zawiera w angielskiej korespondencyi swej wiadomość, o której angielskie nawet dzienniki potąd jeszcze nie wspomniały. Donosi między innemi, że lord Derby pracuje teraz nad projektem zreformowania wyborów, a bil jego w tej mierze jest już niemal na ukończeniu, tak że zamyśla o zagajeniu parlamentu w miesiącu listopadzie. Lecz niechce przez to zachęcać Izbę niższą do nagłych obrad nad tym przedmiotem, lecz przeciwnie postanowił przedłożyć jej tylko ten projekt, a następnie odroczyć posiedzenie, by członkom Izby niższej pozostawić dość czasu do namysłu i dokładnego rozpoznania projektu. *Independance* utrzymuje przy tem, że reforma lorda Derby będzie obszerna, że uchyli niestosowność ustawy z roku 1832, i prawu wyborczemu nada większy nad wszelkie spodziewanie zakres działalności. Whigowie nie śmią wystąpić przeciw systematowi wyborów, lecz Torysowie z tem się nie wahają. Ustawa z roku 1832 nie jest ich dziełem, i wcale nie byli jej radzi. Zresztą więcej też Torysom, niż ich przeciwnikom whigowskim zależy na tem, by uwzględniono opinię publiczną i wszelkie słuszne życzenia narodu, gdyż zasady ich są najlepszą rękojmią, że nigdy nie zagrożą porządkowi społecznemu. Cała ich przeszłość chroni ich od tego zarzutu lub podejrzenia.

— *Times* przytacza następujący telegram korespondenta swego z Korfu:

P. Bruce wraca do Anglii w sprawie traktatu z Chinami. Główne warunki są te: dziewięć portów otworzono dla handlu. Umówiono się, by chiński poseł przemieszkiwał w Londynie, a angielski w Pekinie. Chrześciaństwo ma być tolerowane. Lord Elgin i sir M. Seymour byli w drodze do Japonii. W Kantonie nieustały jeszcze zaburzenia i krwawe rozboje.

— *Daily News* przytacza przykład nadzwyczajnych kosztów wyboru, jakie spowodowała ponowna nominacya sir Ed. Bulwera Lytton za Hertfordshire po jego wstąpieniu do ministeryum kolonialnego. Ponowny wybór był niezaprzeczony; a jednak kosztował sir Ed. Bulwera Lytton 1147 funt. szt. 12 sh. 3p., prawie ćwierć rocznej jego płacy jako ministra kolonialnego. Poszczególne pozycye wydatków są następujące: na ajentów 820 szt.; na koszta druku, pisanie i obwieszczenia gazeciarskie 102 funt. szt.; na wzniesienie hustingów, które ledwo cały dzień stały, 73 funt. szt.; na izbę zgro-

madzenia wyborczego wydziału 22 funt. szt.: na honoraryum wyborczego audytora (election-auditor) hrabstwa, 29 funt. szterl.

— Według tego samego dziennika ściągają teraz znaczną liczbę wojska także z załóg morza śródziemnego, ażeby wyprawić do Indyi; mianowicie 48 pułk z Gibraltara, 28 z Malty i jeden batalion trzeciego pułku z Korfu. Wszystkie te wojska poślą na Alexandryę do Indyi.

— Anglia i Brazylia pragnąc pokończyć procesa tak prywatnych osób, jakoteż różnych korporacyi, wytaczane przeciwko sobie wzajemnie od czasu niepodległości Brazylii, zawarły między sobą traktat, który przedwczoraj został ratyfikowany, a którego główne punkta zebrane w krótkości, są następujące: Każdy z pomienionych rządów mianuje komisarza dla załatwienia w toku będących procesów jakoteż pretensyi poddanych obu rządów. Ci komisarze mają rezydować w Rio Janeiro. Wybierają do siebie trzeciego, który w razie jeżliby niemogli się zgodzić, ma być sędzią polubownym; a jeżliby i na wybór tego polubownego sędziego niemogli się zgodzić, natenczas każdy z nich wybiera z osobna, a w potrzebie rozstrzygać będzie los, któremu z tych obydwóch przypadnie urząd polubownego sędzi. Obydwa rządy obowiązują się uznać uchwały tej komisyi za dostateczne i wypełnić je bez odwołania. Komisye zaś są obowiązane, wszystkie przedłożone sobie spory załatwić w ciągu dwóch lat (wyjąwszy nadzwyczajnych wypadków); nadto przysłuża im prawo odrzucić wszelką żałobę i wszelkie żądania, które nie były im przedłożone w ciągu 12 miesięcy od dnia ich ukonstytuowania. Każdy z komisarzy otrzymuje najwięcej 675 funtów rocznie, sekretarze ich 337 funt. 10 pic; a polubowni sędziowie będą honorowani w miarę swej czynności na tę samą skalę jak komisarze.

Francya.

(Nowiny dworu. — Kredyt ministrowi finansów. — Wiadomości bieżące. — Petycye fabrykantów wstążek. — Procedura karna. — Niewieście instytuta religijne. — Próby dział nowych. — Linie telegraficzne w Algieryi. — Transport aresztantów. — Utrzymanie stanowiska na wodach chińskich.)

Paryż, 12. września. Ich Mość Cesarstwo przedłużyli jak słychać o 8 dni swój pobyt w Biarritz. Z tej przyczyny zostały także odłożone wielkie manewry w obozie pod Chalons, i rozpoczną się dopiero z końcem tego miesiąca.

— Dziennik ustaw ogłasza dziś cesarski dekret, na mocy którego otwiera się ministrowi finansów nadzwyczajny kredyt 522.019 franków 83 cent. na zapłacenie procentu i umorzenie greckiej pożyczki.

— Z Madrytu piszą, że tamtejszy rząd przyjął łagodzące oświadczenia lorda Malmesbury względem wyrazów użytych w izbie wyższej przeciw Hiszpanii Lord Stratford de Redcliffe opuścił zatokę marsylską dnia 9. b. m. na okręcie „Curaçao.“

— Sławna fabryka wstążek w St. Etienne wytrzymywać musi już od lat dziesięciu konkurencyę z wyrobami fabryk nadreńskich i szwajcarskich, z których tamci wysyłają towary swe do Stanów zjednoczonych, a ci do Paryża. Fabrykanci przyznają, że dawniej niepotrzebowali ceł ochrończych, gdyż dla ciągłego pokupu i doboru towaru przemysł ich był jedyny w całej Europie. Dlatego też ocłono wstążki przywożone tylko w kwocie 8 franków od kilogramu, czyli 5% wartości, gdy tymczasem dla materyi jedwabnych postanowiono cło ochrończe po 18—19 franków od kilogramów, czyli 15% wartości. Ten sam przemysł pracuje w ościennej Szwajcaryi również z tak wielkiemi kapitałami i ma tańszych robotników, otrzymuje z Paryża wzory francuskie i pomysły, i posyła natomiast towar swój do Paryża po niższych cenach, niż fabryka w St. Etienne. Rada jeneralna departamentu przyswoiwszy sobie memoryał izby handlowej w St. Etienne, upraszała rząd, by dla wstążek przyznano takie same cła ochrończe, jak i dla materyi jedwabnych. Lecz niesłusznie odwoływała się do Anglii, gdzie wszystkie wyroby jedwabne znacznie są tańsze niż we Francyi. Rząd oświadczył już powtórnie, że niemoże uwzględnić spornych interesów miejscowych i prywatnych, dla których domagają się albo zupełnego uwolnienia od cła lub protekcyi i najściślejszego zakazu. Chciałby trzymać się drogi średniej, i tym sposobem ułatwić znaczne zniżenie cła. St. Etienne jest to bardzo zamożne miasto fabryczne z dawnemi familiami mieszczańskiemi, i gdzie o złych czasach nie słychać. Mimo to jednak utyskują z przyzwyczajenia, i wnieśli prośby swe do Cesarzowej, by miasto kwiatów i innych stroików raczyła utrzymać wstążki we zwyczaju. Tak więc musiałby rząd przez wgląd na tych fabrykantów przykazać całej ludności, by wstążek co niemiara używano.

— Ze sprawozdania ministra sprawiedliwości o sądownictwie karnem roku 1856 okazuje się, że dopięto zamiaru skrócenia indagacyi uproszczeniem śledztwa sumarycznego. Jakoż tylko w 195 wypadkach z liczby 1000 nieukończono indagacyi przed upływem miesiąca. Tym sposobem zmniejszyły się także i koszta sądu karnego.

— Na mocy dekretów ogłoszonych w dzienniku ustaw uchwalono zaprowadzić następujące instytuta religijne: 1) w Seyne, instytut sióstr de Notre-Dame de la Présentation; 2) w Péronnas, sióstr św. Józefa; 3) w Croizet, tych samych; 4) w Ajaccio, tych samych; 5) w Mühlhausen, sióstr św. Zbawiciela (redemptorystki); 6) w Royan, sióstr św. Wincentego de Paula; 7) w Montfleury, dam przenajświętszego serca Jezusowego; 8) w Préaux, sióstr miłosierdzia; 9) w La Ferrandière, dam przenajświętszego serca Jezusowego; 10) w St. Vérand, sióstr św. Józefa; 11) w Hautot-St.-Sulpice, sióstr z Ernemont.

— W Vincennes odbywają ciągle experymenta artyleryjne, mianowicie probują nowe działa, moździerze, kule, haubice, bomby a nawet kartacze, które od dawniejszych całkiem się różnią.

— W Algieryi otworzono linie telegraficzne z Oranu do Maskary, a z Tist-Usu do Dra-el-Misan i oddano je do powszechnego użytku.

— Bagno w Brescie uprzątną prędzej, niż się spodziewano. Transportowy okręt „Adour“ zawiezie temi dniami 500, a transportowy okręt „Yonne“ 200 aresztantów do Toulonu, gdzie jak wiadomo, pozostanie bagno dla tych aresztantów galerowych, których do Cayenny transportować nie można.

— Jak słychać, postanowił rząd, pozostawić na chińskich wodach kanonierskie szalupy a przynajmniej pułk marynarskiej piechoty, aby zawsze być uzbrojonym na wypadek, gdyby chińska dyplomacya niechciała dotrzymać warunków traktatu.

Włochy.

(Przybycie Arcyksięcia Karola Ludwika do Florencyi. — Księżna Hohenzollern w zakonie. — Pogłoski przywrócenia stosunków dyplomatycznych z Neapolem.)

Florencya, 9. września. Na dworze wielkoksiążęcem spodziewane są odwiedziny Arcyksięcia Karola Ludwika i Arcyksiężny Małgorzaty, co też skłoniło Wielkiego księcia wstrzymać zapowiedziany na dziś odjazd swój na wystawę do Arezzo.

Rzym, 6. września. Jej wysokość owdowiała księżna Katarzyna Hohenzollern-Sigmaringen, urodzona księżniczka Hohenlohe bawi tu w Rzymie od roku poświęcając się wzorowym ćwiczeniom pobożności. Z cichego pobytu w domu kanoniczek na Quirinale usunęła się pobożna księżna przed półrokiem jeszcze dalej od świata i wstąpiła do klasztoru Franciszkanek di S. Ambrogio. Odbywszy surowy nowicyat, przekonała się o swem powołaniu a dnia 29. b. m. złoży zwykłe śluby. Zakonnice składają dzięki najwyższemu Bogu za zesłaną im towarzyszkę i z radością przyspiewują rezygnacyi i gorliwości chrześciańskiej niemieckiej księżny. Niemce a osobliwie dostojny cesarsko austryacki dom mają w klasztorze ś. Ambrożego pobożną orędowniczkę.

Neapol. Marsylska depesza z dnia 11. września donosi: „Według dziś otrzymanych listów z Neapolu oznajmiły Francya i Anglia neapolitańskiemu rządowi swe ostatnie warunki, pod któremi zdecydowałyby się na przywrócenie dyplomatycznych stosunków. Przy odpłynięciu okrętu była ta wiadomość w Neapolu rozpowszechnioną, i w dalszem tej wiadomości następstwie mówiono o zmianie gabinetu.“

Rozumie się, że ta wiadomość potrzebuje jeszcze potwierdzenia.

Niemce.

(Układy celne. — Czynności zgromadzenia związkowego. — Sprawa księstw holsztyńsko-lauenburskich.)

Według doniesień dziennika *Neue Pr. Ztg.* postanowił król. rząd pruski odstąpić od tych zasad finansowych, jakiemi się powodował potąd w sprawie utrzymania ceł przewozowych, a natomiast skłania się z wyższych ekonomiczno-politycznych względów do zniesienia tych ceł. Dalszych jednak kroków podobno niepowzięto jeszcze, i nie wydano instrukcyi dla pełnomocników.

Z Hanoweru donoszą dziennikowi *Wes. Ztg.*, że Prusy zamierzyły jak słychać zaproponować na konferencyach zniesienie ceł przewozowych, a równocześnie odwołują dawniejszą swą propozycyę względem ich zniżenia.

Frankfurt n. M., 10. września. Jak wiadomo otrzymały połączone wydziały zgromadzenia związkowego uchwałą z 12. sierpnia zlecenie do przesłuchania oświadczeń posła duńskiego za Holsztyn-Lauenburg na żądania uchwałą tą wniesione i do zdania o tem sprawy zgromadzeniu związkowemu. Rząd duński, a odnośnie rząd księztw Holsztynu i Lauenburga, nie chciał się jednak ograniczyć na oświadczeniach danych samym tylko wydziałom. Wczoraj przedłożył poseł zgromadzeniu związkowemu osobne oświadczenie ogółowe, w którem mówi między innemi, że rząd jego nie myśli poprzestać na zniesieniu całej konstytucyi i usunięciu ministerstwa, lecz że oprócz tego zniesione być ma rozporządzenie z 11. czerwca 1854 względem odgraniczenia spraw osobnych itd., jak niemniej sześć pierwszych paragrafów konstytucyi państwa. Teraz zależeć będzie od wydziałów zjednoczonych dalsze powzięcie oświadczeń posła duńskiego względem szczegółów wykonania tych powszechnych koncesyi Danii, i przystąpią też do tego stosownie do uchwały związkowej z 12. sierpnia.

— W sprawie księstwa holsztyńsko lauenburgskiego pisze korespondent frankfurtski do *Leipz. Ztg.:*

„Utrzymują tu świadomi sprawy, że oświadczenie p. Bülow'a przedłożone na zgromadzeniu związkowem dnia 9. b. m. zawiera tylko ogólne życzenia król. wielko-książęcego rządu; oświadczenie szczegółowe w sprawie najnowszej uchwały związkowej przesłane będzie wydziałom zjednoczonym (wydziałowi holsztyńskiemu i wykonawczemu), które upoważnione są przyjąć i rozpoznać oświadczenia rządu duńskiego. Słychać, że według zawiadomienia król. wielko-książęcego rządu, uważać należy całą konstytucyę państwa i oznaczone w szczegółowości przez związek rozporządzenia w Holsztynie i Lauenburgu — za wyszłe z mocy obowiązującej, a sześć pierwszych paragrafów ogólnej konstytucyi państwa przedłożone być mają Stanom księstw nadelbiańskich. Co do dalszych spraw związkowych, tedy mają się najprzód zjednoczone wydziały i holsztyńsko-lauenburgscy posłowie związkowi dla stanowczego uregulowania sprawy konstytucyjnej, tedy upewniają, że rząd król. wielko-książęcy zgodziłby się na to z zastrzeżeniem, z jakiem poseł jego dawniej się już oświadczył, że w sprawie tej wystąpi nie jako strona obwiniona, lecz układająca się dobrowolnie.

Rosya.

(Korespondencye z Petersburga. — Nabycie Amuru. — Sprawa włościańska.)

Z Petersburga piszą do gazety wiedeńskiej: Spokojne nabycie posiadłości naszych nad *Amurem* może nie przypadnie całkiem do myśli naszym przyjaciołom teraźniejszym nad Tamizą. Bez rozlewu krwi i w sposób godziwy a nie gwałtowny osiągnęliśmy w tamtych stronach korzyści, których całej doniosłości niepodobna jeszcze teraz obliczyć. Będzie to zapewne głównem staraniem naszem powznosić tam takie jak na Kamczatce wały, na które okręta angielskie napróżno nacierały, i zkąd musiały z tak małem powodzeniem odpłynąć, jak z pod Sweaborga i Sebastopola. Czas późniejszy okaże, co więcej jeszcze uczynić wypadnie. Wynagrodziliśmy sobie sowicie utratę 15to-milowej krainy pod Bolgradem i nad Prutem, a po obudzeniu się teraz ducha spekulacyjnego w domach naszych kupieckich spodziewać się należy, że na dalekim tym Wschodzie czekają nas znaczne na przyszłość korzyści. Otrzymane ztamtąd wiadomości wywołały tu radość szczerą i powszechną, a czytelnicy gazet wyglądają z niecierpliwością doniesień w tej mierze dzienników angielskich. Czyta się bowiem i to z ciekawością, co też drudzy w niechęci swej powiedzą, jeśli tylko własne przekonanie zaspokaja, a pomyślne stosunki nie pozostawiają nic więcej do życzenia. Otoż właśnie takiem jest położenie nasze w tej mierze.

— Co do wielkiej i ważnej kwestyi względem zniesienia poddaństwa włościańskiego w Rosyi, tedy nie spodziewać się wcale stanowczego załatwienia tej sprawy przed powrotem J. M. Cesarza z *Warszawy*. Oczekują przeto z ciekawością doniesień z Moskwy, czy też Jego Mość Cesarz nie wezwie na posłuchanie tamtejszego komitetu szlacheckiego, i czy nie zajdzie jakie zdarzenie, któreby poświadczyć mogło o widocznym postępie w całej tej sprawie.

Księstwa Naddunajskie.

(Podstępy deputacyi. — Mianowanie.)

W Jassach wydano następujące obwieszczenie:

„Deputacya samozwańcza z pięciu reprezentantów nieznanych prawie większej publiczności z nazwiska, ukonstytuowała się jako organ opinii kraju, i udała się do Konstantynopola. A otrzymawszy u Wezyra posłuchanie, które trwało 10 minut, kazała tajemnie wydrukować sprawozdanie, i podsunęła w niem Jego Excel. takie wyrazy, o jakich na posłuchaniu tem ani pomyślał. Rząd krajowy otrzymał natychmiast uwiadomienie o tem od Jego Excel. Aali Baszy wraz z egzemplarzem tego sprawozdania. Po rozgłoszeniu pisma tego w Konstantynopolu, zaczęto deputacyę tę słusznie mieć w podejrzeniu, wezwano ją do osobistego stawienia się w urzędzie, i z ostrą naganą odesłano do domu.

Journal de Constantinople otrzymał równoczeście zlecenie, by podał do wiadomości publicznej ten czyn podstępny z tą uwagą, że samowolni i złośliwi wichrzyciele nadużyli życzliwości i łaskawości Wezyra, gdyż podsuwają mu takie słowa, o jakich Jego Excel. ani myślał, a oprócz tego przemawiają ci ludzie zuchwali w piśmie tem drukowanem w sposób nieprzyzwoity i karygodny.

Rząd krajowy zawiadamiając publiczność o tych postępach niecnych i niegodnych, wydał też policyi zlecenie, by rozrzucone egzemplarze pozbierała, a sprawców pociągnęła do odpowiedzialności.

(Podpis sekretarza państwa.) N. Fotino."

— Książę-kajmakan Wołoszczyzny nadał opróżnioną posadę ministra wyznań i „Instructio publica" p. Grzegorzowi Bengesku, który potąd był szefem tego departamentu.

Grecya.

(Budowa gmachów szkolnych. — Wznowienie igrzysk olimpijskich.)

Ateny, 4. września. *Triester Zeitung* pisze: Bracia Sosimas w Moskwie dali już przed kilkoma laty kilka kroć sto tysięcy drachm greckiemu rządowi do dyspozycyi, azeby wystawić gmach poświęcony na nauki publiczne. Dotychczas umieszczone były te pieniądze na umiarkowany procent w banku narodowym. Na propozycyę ministra oświecenia będzie teraz wystawiony z procentu tych pieniędzy w południowej dzielnicy miasta Aten obszerny gmach gimnazyalny, dostateczny zupełnie, azeby pomieścić w sobie nietylko szkoły gimnazyalne, lecz także szkoły przygotowawcze, bibliotekę i gabinet fizykalny. Gimnazyum położone w północnej części miasta, będzie umieszczone w tak zwanem liceum, które jest na ukończeniu. Królowa-rejentka podpisała przed kilkoma dniami rozporządzenie, które zamierza odnowić starodawne „igrzyska olimpijskie." Powodem do tego rozporządzenia był znaczny dar bawiącego w Multanach Peloponeza Evangelos Zappa, złożony z 400 akcyi greckiego towarzystwa żeglugi parowej i z 3000 dukatów holenderskich, z których jak jeden tak drugi dar na ten cel przeznaczono. Ale według ostatniego rozporządzenia „Olimpiaki" te zależą na tem, że w czterech po sobie idących niedzielach w miesiącu październiku co trzy lata będą rozdawane nagrody za przemysłowość, agronomię i chów bydła. Same nagrody będą się składać z złotych i srebrnych medali i wieńców. Medale mieć będą na prawej stronie wizerunek króla, a na odwrotnej nazwisko dawcy nagrody „Zappa," a rozdawać je ma sąd umyślnie na to wyznaczony. Z rozdawaniem tych nagród będą połączone krajowe zabawy i wyścigi, walki szermierskie na sposób starożytny, gonitwy końskie, śpiew i muzyka, jakie jeszcze po dziś dzień po prowincyach na starodawny sposób wyprawiają. Rozdawanie nagród i igrzyska będą się odbywać w stadyum ateńskiem, które na ten zamiar urządzą.

Turcya.

(Domagania się Bulgarów. — Cholera.)

Konstantynopol, 4. września. Grecki patryarchat w Konstantynopolu otrzymał wiadomość z Bulgaryi, że żywiej niż kiedy ocknęli się Bulgary z dawnem życzeniem widzieć narodowych księży przy administracyi spraw religijnych.

— W Mece umarł na cholerę także jeden z synów marokańskiego Cesarza. Zaraza ta, którą pielgrzymi przywieźli z Indyi srozy się także i w Dżeddzie a w Suez muszą wszystkie ztamtąd przybywające okręta odbywać kwarantannę.

Azya.

(Depesza urzędowa z Chin. — Doniesienia z Japonii.)

Urzędowe do Londynu nadesłane depesze donoszą: „Jenerał Roberts zabrał powstańcom pod Kolarą 4 działa. Pan Bruce przywozi traktat podpisany na dniu 26go czerwca w Tientsinie, z późniejszą ratyfikacyą Cesarza. Warunki pokoju są następujące: Chrześciaństwo będzie w całym obrębie państwa tolerowane. Katolicy i protestanci mają prawo do równej opieki u władz krajowych. Dyplomatyczni ajenci mogą stale rezydować w Pekinie. Angielscy kupcy będą chronieni od nadużycia przy opłacie za nadto wysokiego cła tranzytowego. Taryfa będzie rewidowaną. Kilka nowych portów otworzą dla handlu. Żegluga na Yangtsekiangu jest wolna. Angielscy poddani mają prawo podróżować po wszystkich stronach kraju bądź dla rozrywki bądź w interesach. Przytem jest tylko ten jeden warunek zastrzeżony, aby byli zaopatrzeni w angielskie paszporta.

— Dziennik *Pays* ogłasza wiadomości z Japonii z dnia 10go lipca: Japonia przychyla się szczerze z dopełnieniem wszelkiej ugody w traktatach. Cesarski dekret upoważnia zaprowadzenie giełdy handlowej w Simodzie, Nangasaki i Hakodadi, i mianuje wielu machlerzy towarów dla ułatwienia handlowych stosunków z rozmaitemi narodami. Jak wiadomo darowali Amerykanie Cesarzowi tor pod kolej żelazną i telegraf. Japoński inżynier urządził go teraz na przestrzeń pięciu mil. Cesarz jest tak mocno uradowany tym wynalazkiem, że wydał rozkaz, ażeby zaprowadzono telegraficzną komunikacyę między Jeddo a prowincyami Gokinaih, Tokajdo, Fekuro-Kudu, Sanyodo i Sajkado, a amerykański w Symodzie dom handlowy podał już rządowi warunki względem dostarczenia materyału na to przedsiębiorstwo.

Najważniejszy akt, który rząd panujący teraz wydał, jest ten co znosi a raczej reformuje edykta Cesarza Daja Füsam wydane na chrześcian w 1614 roku. Odtąd będą mieli zagraniczni w japońskich portach akredytowani ajenci prawo, przywozić dla siebie albo dla swych rodaków jednego albo kilku duchownych.

Afryka.

(Wywołanie z kraju czarowników.)

Kairo, 20. sierpnia. Przed kilką dniami podjęto w Kairze wielki połów na czarowników i wróżbiarzy, i wielką ich liczbę, a między tymi, — ich Szeika zresztą bardzo majętnego i u ludu bardzo poważanego naczelnika, przyaresztowano i uwięziono. Powodem temu była przepowiednia Szeika czarowników, która wice-królowi Said Baszy wczesną zagrażała śmiercią i obwieszczała po nim następcą Ibrahima Baszę. Że wicekról nie pofolgował tej przepowiedni, to dlatego, że podobna przepowiednia obiegała i na Abbas Baszę, a który jak wiadomo został zamordowany. Wróżbiarzów wypędzono z rozkazu wice-króla do jednego miasta Fasogl w Sudanie, dokąd też w liczbie 76, odeszli, nie czekając śledztwa i dalszego procesu, miasto Fasogl położone jest nad niebieską rzeką za Kartumem.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Korespondencya gazety tryestyńskiej z **Alexandryi** donosi: „Dla wypadków zaszłych w Dżeddzie zakazał wicekról czytać po meczetach wiersz koranu, który Muzułmanom dozwala zabijać niewiernych i zabierać ich majątek. Szeik Soleiman, przełożony meczetu Ibrahima Baszy, nie słuchał tego rozkazu, i jak tylko gubernator Alexandryi, Kurszyd Basza, przekonał się osobiście o tem, wszedłszy w przebraniu Fellaha do meczetu podczas czytania modlitwy, kazał natychmiast uwięzić Szeika, co wywołało chwilowe zbiegowisko ludu. Także Szeik meczetu Ab-ul-Abbasa został uwięziony za udział w mniemanym spisku na wicekróla."

Wiadomości handlowe.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 7. września. Na dzisiejszy targ przypędzili: Filip Freiberger i Herman Hatschek z Nowego Sącza 31 i 11 wołów; Jakub Zucker z Radomyśla 22; Samuel Muschel z Dąbrowy 16; Hersch Raab z Radymna 46; Józef Westreich i Icyk Penner z Baligrodu 38 i 34; Schuller i komp. z Mielca 52; Józef Komita z Mrzygłodu 20; Salomon Birnbach z Sokołowa 25; Rubin Hofstätter z Limanowa 15, a w mniejszych partyach 45, razem 355 sztuk bydła rzeźnego. Z całego spędu pozostało 36 sztuk nie sprzedanych i ceny spadły nieco w porównaniu z przeszłym tygodniem, tak że cetnar mięsa wypadał na 50 złr. w. w.

Ceny były następujące:

Najwyższa za parę wołów wagi 780 ℔ mięsa i 120 ℔ łoju 445 złr. w. w. Najniższa za parę wołów wagi 440 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju 225 złr. w. w. Przeciętna z 143 sprzedaży 595 ℔ mięsa i 45 ℔ łoju 315 złr. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 17. września.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	36	4	40
Dukat cesarski	„ „	4	40	4	43
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	5	8	10
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	33	1	34
Talar pruski	„ „	1	$29^1/_2$	1	31
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	8	1	9
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	5	80	30
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	82	—	82	40
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	—	83	40

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 17. września.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	80	18
„ przedał „ „ 100 po	80	48
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	—	$50^2/_3$

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 15. września o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $83^7/_8$ — 84. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 91 — $91^1/_2$. — Lomb. wen. pożyczki z 5% 95 - $95^1/_2$ Obligacye długu państwa 5% $83^3/_8$—$83^1/_2$, det. $4^1/_2$% $73^3/_4$—74, det. 4% $66^1/_4$—$66^3/_4$, detto 3% $50^1/_4$ — $50^1/_8$. detto $2^1/_2$% $41^3/_4$—42, detto 1% $16^1/_4$—$16^1/_2$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97 — —. Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 96 — — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. — Detto Medyol. 4% 95 —. — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 93 — $93^1/_2$, detto węgier. $82^3/_4$—$83^1/_4$, detto galic. $82^1/_2$—$82^3/_4$, detto siedmiogr. $81^3/_4$ — 82, detto innych krajów koron. 85 — 86. Oblig. bank. $2^1/_2$% 65—$65^1/_2$. Pożyczka loter. z r. 1834 316 — 318. Detto z roku 1839 $133^1/_4$ — $133^1/_2$. Detto z r. 1854 $109^3/_4$—$109^7/_8$. Renty Como $16^1/_2$ — $16^3/_4$.

Galic. list. zastawne 4% 78—79. — Półn. Oblig. Prior. 5% $88^1/_2$—$88^3/_4$. Glognickie 5% $85^1/_2$—$85^3/_4$. Obligacye Dun. żegl. par. 5% 88—$88^1/_2$. — Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88 — $88^1/_4$. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 110—111. Akcyi bank. narodowego 951 — 952. Akcye c. k. uprzyw. towarzyst. kred. 253 — $253^1/_4$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $118^1/_4$—$118^1/_2$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. $87^1/_2$ — 88 Detto półn. kolei $170^5/_8$ — —. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 276 — $276^1/_4$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% $100^3/_8$—$100^5/_8$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $93^3/_4$ — 94 — Detto cisańskiej kolei żel. 100 — $100^1/_8$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 252 — 253 — Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. $199^3/_4$—200. — Detto losy tryest. $112^1/_2$—$112^3/_4$. Detto tow. żegl. parowej 530 - 532. Detto 13. wydania 103 — $103^1/_4$. Detto Lloyda 352 — 355. Peszt. mostu łańcuch. 57 — 58. Akcye młyna parowego wiéd. 84 — 85. — Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18—19. — Detto 2. wydania 28 — 29. Esterhazego losy 40 złr. $79^1/_4$—$79^1/_2$. Windischgrätza losy $26^1/_4$—$26^1/_2$. Waldsteina losy $26^1/_4$—$26^1/_2$. Keglevicha losy $15^1/_4$—$15^1/_2$. Ks. Salma losy $42^1/_2$—$42^3/_4$. St. Genois $37^3/_4$ - $37^7/_8$. Palffego losy $40^1/_4$—$40^1/_2$. Clarego $38^1/_4$ — $38^1/_2$.

Amsterdam 2 m. $84^3/_8$. Augsburg Uso $102^1/_4$. — Bukareszt 31 T. $271^1/_2$. — Konstantynopol 31 T. — —. Frankfurt 3 m. $101^1/_4$ l. —. Hamburg 2 m. $74^3/_4$. — Liwurna 2 m. 101. — Londyn 3 m. 9 — 9. — Medyolan 2 m. $101^1/_4$. — Paryż 2 m. $118^3/_8$. — Cesarskich ważnych dukatów agio $4^7/_8$ - 5. — Detto koron. 13 — 40. Napoleons'dor 8 1 — 2. Angielskie Sover. 10 6 — —. Imperyał Ros. 8 8 — —. Srebro —.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 17. września.

Oblig. długu państwa 5% $83^1/_4$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4^1/_2$ % —; 4% —; 3% —; — $2^1/_2$ % —; pożyczka loter z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 —; poż. nar. z r 1854 $83^{11}/_{16}$ Obl. banku $953^1/_2$ Akcye bankowe —. Akcye zakładu kredytowego $251^3/_4$ Akcye kolei półn. po 1000 złr. $1721^1/_4$. Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą $273^3/_4$; kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej $200^1/_2$ Kolej cesarzowy Elżbiety —. Kolej połud. półn. komunikacyjna 527. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr —. — Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. —. — detto węgierskie —. Amsterdam — Augsburg $102^1/_2$ Bukareszt $271^1/_2$. Konstantynopol —. Frankfurt $101^1/_4$. Hamburg $74^3/_4$. Lipsk — Liwurna — —. Londyn 9 $57^1/_2$. — Medyolan $100^3/_4$. Marsylia —. Paryż $118^7/_8$ —. Agio duk. ces. 4.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. września.

Hotel rosyjski: PP. Borowski Mac., z Hurki. — Hr. Kalinowski Wład., z Bakowiec. — Hr. Dzieduszycki Jul., z Jarczowiec.

Hotel europejski: P. Sozański Jan, z Grabowiec.

Hotel angielski: P. Nowak Gotl., z Dwory.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. września.

PP. Czaderski Jul., adwokat krajowy, do Sambora. — Chełmicki Józef, do Kamionki. — Hermann Luc., do Rzezinowa. — Rulikowski Kaj., do Świtarzowa. — Kallay Jul., doktor medycyny, do Krosna. — Mustatza Mikołaj, do Wiédnia. — Pohorecki Fran., do Cichobuża. — Załęski Leon, do Kolbajowiec. — Hr. Badeni Alexander, do Glinian. — Wiśniewski Hen., do Dobrzan. — Lityński Wen., do Litwinowa. — Slonecki Zenon, do Grochowiec. — Chwalibóg Jan, do Lipowiec. — Niewiadomski Jakób, radca stanów, do Warszawy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	327 23	+ 9.0°	93.6	wschodni	sł.	pogoda
2. god. po poł.	326 79	+ 18 4°	64 5	północny	„	pochmurno
10. god. wiecz.	327.29	+ 12.4°	84.2	zachodni	„	pogoda

TEATR.

Jutro po raz pierwszy po feryach na scenie polskiej: **„Pan Jowialski,“** komedya w 4 aktach hr. Alexandra Fredra.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 20. września: Sprzedaż $^1/_4$ części dóbr Horysławic we Lwowie. Sprzedaż realności pod nr. 10 w Cieszanowie. — Wydzierzawienie młyna w Kałuszu. — Wydzierzawienie browaru piwnego w Dobromilu. — Licytacya na dostarczenie papieru dla c. k. namiestnictwa we Lwowie. — Wydzierzawienie myta drogowego w Stanisławowie i myta mostowego za pomocą ofert w Stryju.

Dnia 21. września: Sprzedaż sumy zahypotekowanej na dobrach Bieniowie i Bukowice we Lwowie. — Wydzierzawienie dodatku miejskiego w Brodach. — Wydzierzawienie dodatku do podatku konsumcyjnego w Kutach. — Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w Husiatynie.

Dnia 22. września: Licytacya na dostarczenie drzewa opałowego dla c. k. finansowej dyrekcyi we Lwowie. — Licytacya na dostarczenie robót introligatorskich za pomocą ofert w Złoczowie. — Sprzedaż realności pod nr. 244 w Brodach.

Dnia 23. września: Sprzedaż realności pod nr. $576^2/_4$ we Lwowie.

KRONIKA.

Urząd targowy królewskiego miasta Lwowa skazał w czasie od dnia 1go do 15go września 1858 roku następujące partye po części na karę pieniężną, a po części na areszt i skonfiskowanie podejrzanych artykułów, jako to:

1) Za nieupoważniony handel rozmaitemi artykułami 1 chrześciańską i 5 starozakonnych partyi.

2) Za uboczną przedaż zboża 1 starozakonnego.

3) Za przedaż nadętej cielęciny trzech tutejszych handlarzy drobnem bydlem i 1 starozakonnego rzeźnika.

4) Za nieupoważniony handel owocami 2 chrześciańskie partye.

5) Za podkupstwo jedną starozakonną przekupkę.

6) Za przedaż niedojrzałych owoców 2 chrześciańskie przekupki.

7) Za handel w święto „Narodzenia Panny Maryi“ 20 starozakonnych partyi.

8) Za nieupoważnioną przedaż pieczywa 1 starozakonną partyę.

9) Za przedaż zepsutego piwa, oraz nieczyste utrzymywanie miarek i lokalów dwóch starozakonnych szynkarzy.

— Kometa Donatego stał się tak jasnym teraz, że można widzieć go dokładnie wolnem okiem na północnem niebie w pobliżu konstelacyi wielkiej niedźwiedzicy. Długość jego ogona, odwróconego od słońca, równa się poszóstnej szerokości pełnego księżyca. Ogon od góry jest nieco zakrzywiony, i odznacza się czerwieńszem światłem niż sama gwiazda. A iż ten kometa zbliża się w biegu swoim nietylko ku słońcu, ale bardziej jeszcze ku ziemi, tedy stanie się wkrótce jeszcze okazalszym, i wyrówna może świetnością swoją wielkiemu komecie z roku 1811. Nie jest to jednak ów wielki, oczekiwany kometa z roku 1556.

— Niedawno donosiły dzienniki, że w urzędzie kameralnym w Wielkim Beczkereku skradli złodzieje w nocy z 9. na 10. b. m. żelazną skrzynię z fabryki Wertheima z sumą 10.000 złr. m. k. w papierach. Podług najnowszych wiarogodnych wiadomości znaleziono już tę skrzynię, zakopaną w poblizkiej kupie gnoju z nietkniętą jeszcze gotówką.

— Paropływ Lloyda „Fiume“, który 7go b. m. przybył z Barcelony do Tryestu, przywiózł sześć krokodylów szczególnej wielkości, przeznaczonych do ogrodu zoologicznego w Wiédniu.

Dodatek tygodniowy Nr. 38.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Wacław Hieronim Sierakowski, starowierny pasterz z XVIII wieku przez Maurycego hr. Dzieduszyckiego.

   Układy z kapitułą względem Czernuszowic i koniec procesu. Konsekracya Ossolińskiego. Wizytacya katedry. Przeszkody i trudności. Wizytacye kościołów dyecezalnych. Fundacye i wyposażenia niektórych parafii. Konsekracye kościołów. Budowa bożnicy tyśmienieckiej. Wezwanie na sejm warszawski. Odezwa Sierakowskiego do Obywatelstwa na sejmikach.
2. Wychowanie publiczne. Stan szkół, nauk i uczniów w r. 1857.

   V. Szkoły elementarne. Przegląd założonych w r. 1857 szkół i onych wyposażenie: a) w obwodzie lwowskim, b) w obwodzie żółkiewskim.
3. Żupy solne w Galicyi i na Bukowinie. Wywar i przedaż soli w czerwcu 1858-1857.
4. Chyrów. Dokument z r. 1538. Andrzej Tarło określa powinności mieszczan względem dziedziców, i dziedziców obowiązki względem mieszczan

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*